

ΝΑ ΣΑΙ ΚΑΛΑ ΔΑΣΚΑΛΕ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΘΕΜΑ: Το ενδιαφέρον και η αγάπη που καλλιεργεί ένας καθηγητής στους μαθητές μιας τάξης σχολείου της επαρχίας για το λαϊκό πολιτισμό και τη λαϊκή λογοτεχνική παράδοση.

ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ: Η σημασία του σχολικού περιβάλλοντος στην ανάδειξη της αξίας του λαϊκού πολιτισμού.

ΔΟΜΗ

1^η Ενότητα: «Πρόπερσι που φοιτούσα... να τα διορθώσετε».

2^η Ενότητα: «Πάντως, η δική μου η θέση... όταν το ξαναπήρε».

ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ:

1^η Ενότητα: Ο ρόλος του νέου φιλόλογου στην προβολή της αξίας του λαϊκού πολιτισμού.

2^η Ενότητα: Το πάθημα των δύο ξένων μαθητών.

ΤΕΧΝΙΚΗ:

- α' πρόσωπο.
- Ο αφηγητής συμμετέχει ως ήρωας στην ιστορία.
- Εστιάζει τα γεγονότα μέσα από την προοπτική του παρελθόντος.
- Απευθύνεται νοερά σε β' πρόσωπο στον παλιό του καθηγητή και μιλάει με την προοπτική του παρόντος.
- Στοχαστική διάθεση, μοιάζει να απευθύνεται σε έναν υποθετικό συνομιλητή.
- Περιγραφή συναισθημάτων.
- Αναδρομική αφήγηση.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ: Αφήγηση, περιγραφές, σχόλια του αφηγητή, διάλογοι.

ΓΛΩΣΣΑ: Απλή, καθαρή δημοτική με λέξεις της καθημερινότητας.

ΥΦΟΣ: Απλό, καθημερινό.

ΤΟΝΟΣ: Ειρωνικός και με δόση μελαγχολίας.

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ: Παρομοιώσεις, Μεταφορές, Επαναλήψεις, Ασύνδετα Σχήματα.

ΙΔΕΕΣ – ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ:

- Προβάλλεται ο σημαντικός ρόλος του εκπαιδευτικού στην ανάδειξη του λαϊκού πολιτισμού και κάθε αξίας που συντελεί στην κοινωνικοποίηση των παιδιών και στην αισθητική τους καλλιέργεια.

- Ο αστικός τρόπος ζωής, η στροφή από τη συλλογική ζωή στην προβολή του ατομικού συμφέροντος και η εισβολή ξένων προτύπων ζωής οδήγησαν στην περιφρόνηση του λαϊκού πολιτισμού και στην ισοπέδωση ιδεών και αξιών.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

1. Ποια γνώμη είχαν τα παιδιά για τα λαϊκά ήθη και έθιμα του τόπου τους; Πού οφείλεται και πώς εκδηλώνεται η αλλαγή της στάσης τους;

Τα παιδιά αισθάνονταν ντροπή να ασχοληθούν με την παραδοσιακά ήθη και έθιμα του τόπου τους, πίστευαν ότι κάτι τέτοιο θα τους χαρακτήριζε παλαιομοδίτες. Όμως σύντομα άλλαξαν γνώμη χάρη στην παρέμβαση του δασκάλου τους. Το γεγονός ότι ένας νέος, μορφωμένος δάσκαλος ο οποίος έδειχνε τόση μεγάλη αγάπη για τα ήθη και έθιμα της περιοχής τους, τους κίνησε την περιέργεια και στη συνέχεια, ακολουθώντας τις παροτρύνσεις του μέσω της διδακτικής του μεθόδου, κατάλαβαν ότι είναι τιμή τους να προβάλλουν την παράδοσή τους. Οι συμβουλές αυτού του δασκάλου έπαιξαν σημαντικό ρόλο. Ήταν η πρώτη φορά που τα παιδιά άκουγαν με επιχειρήματα πόσο σημαντική ήταν η παράδοση τους.

2. Με ποιους τρόπους καλλιέργησε ο φιλόλογος στους μαθητές το ενδιαφέρον για το λαϊκό πολιτισμό και την τοπική τους παράδοση;

Τα παιδιά, αρχικά, εξεπλάγησαν από το πάθος που χαρακτήριζε το δάσκαλο τους για τα ήθη και έθιμα της περιοχής τους και ταυτόχρονα έπαψαν να αισθάνονται ντροπή για την καταγωγή τους. Ακολούθησαν τις οδηγίες του να μοιραστούν όσες πληροφορίες είχαν, για μέρη που επισκέπτονταν σε σχολικές εκδρομές. Η μέθοδος που ακολουθούσε ο φιλόλογος αποδείχθηκε αποτελεσματική, καθώς οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στη συγκέντρωση λαϊκών πηγών.

3. Στο διήγημα συγκρίνονται δύο μοντέλα σχολικής διδασκαλίας. Ποια είναι αυτά και ποιο προβάλλεται ως καλύτερο;

Το πρώτο μοντέλο διδασκαλίας που προβάλλεται στο κείμενο είναι αυτό που ακολουθεί ο νέος φιλόλογος, ο οποίος προτιμά να φέρει τα παιδιά σε άμεση επαφή με το αντικείμενο διδασκαλίας. Από την άλλη πλευρά υπήρχε το μοντέλο της αυταρχικής διδασκαλίας. Σύμφωνα με αυτό, πρωταρχική σημασία είχε η απόλυτη πειθαρχία των μαθητών στο δάσκαλο. Ο σεβασμός προς αυτόν ήταν επιβεβλημένος. Ο συγγραφέας στηρίζει το πρώτο μοντέλο διδασκαλίας, μέσα στο οποίο οι μαθητές προθυμοποιούνται με χαρά και ενθουσιασμό να φέρουν σε πέρας κάθε μαθησιακό τους καθήκον.

4. Ο αφηγητής αναφέρει ότι ο ίδιος δυσκολευόταν να ανταποκριθεί στην προσπάθεια συγκέντρωσης του λαογραφικού υλικού. Γιατί; Πώς κρίνετε τη «μικρή πονηρία» του;

Ο συγγραφέας ήταν ένας μαθητής καινούργιος στο γυμνάσιο ενός χωριού της ελληνικής επαρχίας. Τα προηγούμενα χρόνια τα έχει περάσει στην Αθήνα με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει τα πατροπαράδοτα έθιμα και παραδόσεις. Όταν λοιπόν ήρθε αντιμέτωπος με την πρωτοποριακή διδακτική μέθοδο του φιλόλογου, δυσκολεύτηκε αρκετά να ανταποκριθεί στη συγκέντρωση υλικού γύρω από δημοτικά κείμενα. Η λαχτάρα του να γίνει μέλος των επαρχιωτών φίλων του, τον σπρώχνει να αντιγράψει τέτοιου είδους τραγούδια από το αναγνωστικό παλιότερου έτους. Ο δάσκαλος τον παροτρύνει να κάνει τη δική του έρευνα, προκειμένου να αντιμετωπίσει την αμάθειά του σε αυτόν τον τομέα και έτσι να ενταχθεί ομαλά στην υπόλοιπη ομάδα των ντόπιων μαθητών.